

آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشکده ها و دانشگاههای علوم پزشکی کشور

مقدمه

در مسیر رشد و بالندگی انسان و تعلیم و تربیت او، فرا می رسد که آدمی در اوج جوانی، توانمند و آرمانگرا با روحیه ای حساس و تاثیر پذیر، وارد محیطی به نام دانشگاه می شود، محیطی پویا، هدفمند و فرهنگ ساز که با جهت گیری ها و کنش های علمی- پژوهشی خود، شاخصی از میزان پویایی یک جامعه است و با ایجاد روحیه ی پرسشگری در جوانان آینده ساز، موجد جامعه ای کمال جو و بالنده خواهد شد. دانشگاه نه تنها تامین کننده ی دانش و فن در جامعه است، بلکه می تواند جهت دهنده ی فرهنگ و تضمین کننده باز تولید شکل و محتوای فرهنگی جوامع نیز باشد. همین ویژگی ها و توانمندی هاست که ما را بر آن می دارد تا هر چه بیشتر، دقیقتر و کار آمدتر در جهت بستر های مناسب برای شکوفائی استعداد های دانشجویان مشتاق و دانشمندان جوان مستعد خویش بکوشیم و دانشگاهی دانش محور و تمدن ساز فراهم نمائیم.

به همین منظور در جهت تحقق این هدف بزرگ، شان و حرمت محیط های علمی، آموزشی- پژوهشی، صیانت از کرامت انسانی و شان دانشجو و خدمت رسانی مناسب، ضمن افزایش اعتماد و اطمینان بیمار به محیط های آموزشی و درمانی، ایجاد حس احترام، آرامش و راحتی بیماران، ارتقای سلامت روانی دانشگاهیان، بیماران و مراجعین بیمارستانی و گروه های مختلف دانشجویی، به استناد بند الف ماده ی ۳ فصل اول قانون برنامه ی پنج ساله ی پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، استانداردهای حقوق گیرنده ی خدمت و همراه وی و مصوب جلسه ۱۹۸ شورای انقلاب فرهنگی، مورخه ۱۳۸۹/۰۳/۱۸ در خصوص مصادیق پوشش (مجاز و غیر مجاز) ویژه ی دانشجویان که در تبیین تبصره ۳/د ماده ۶ آیین نامه انضباطی دانشجویان (مصوب جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۷۴/۰۶/۱۴) تدوین شده است. (آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشکده ها و دانشگاه های علوم پزشکی کشور) تصویب می شود، لذا پس از مطالعه دقیق و توجیه کامل آیین نامه و شیوه نامه آن، ملزم به رعایت آن هستید.

ماده ۱ - تعاریف کلی

کلیه اصطلاحات این آیین نامه بر اساس تعارف مصوب در آیین نامه های آموزشی تنظیم شده و شامل موارد ذیل میگردد:

- ۱) دانشجو: فردی است که از طریق طوابع و موسسات آموزش عالی و یا آزمون ورودی دانشگاه ها پذیرفته شده، ثبت نام کرده و در حال طی کردن سنوات آموزشی است.
  - ۲) دانشجوی بالینی: به دانشجویی اطلاق میگردد که تحت آموزش در محیط بهداشتی، درمانی قرار دارد.
  - ۳) محیط آموزشی و پژوهشی: محلی است که فردی در آن با عنوان دانشجو در حال انجام فعالیت های آموزشی و پژوهشی است.
- تبصره ۱: دانشجویان خارجی (اتباع غیر ایرانی) نیز مشمول این آئین نامه هستند.

تبصره ۲: مکان های اردویی و کلیه تجمعات دانشجویی مشمول قوانین محیط های آموزشی و پژوهشی می شوند.

ماده ۲ - رفتار حرفه ای

از آنجا که هدف از آموزش دانشجو در دانشگاه های علوم پزشکی، در حقیقت تربیت نیروی ماهر جهت انجام حرفه ای مقدس پزشکی و احتمالاً ورود به حریم خصوصی افراد است، از این رو به عنوان یک وظیفه شرعی و اخلاقی، دانش آموخته موظف است رفتاری کاملاً حرفه ای و متناسب با شان محیط های علمی و درمانی از خود نشان دهد و همواره به عنوان مشاوره راز دار به حریم خصوصی و شان و مقام دیگران احترام بگذارد.

الف - محیط های آموزشی - پژوهشی :

- ۱) دانشجویی می باید از ایجاد هر گونه اخلاص به هنگام آموزش خود داری نمایند.
- ۲) انجام هرگونه رفتار یا عملی که خلاف منزلت دانشجویی و رفتار حرفه ایست، ممنوع است.
- ۳) حفاظت و استفاده صحیح از امکانات، تجهیزات و وسایل عمومی در اختیار، از وظایف حرفه ای دانشجو است.

« شیوه نامه اجرایی آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاه ها و دانشکده های

علوم پزشکی کشور»

هرچه محیط دانشگاه ، محیط تدین و سلامت دینی باشد، برای دانشجو، برای درس خواندن، برای فکر صحیح کردن

و برای هرگونه تلاش سیاسی و فرهنگی سالم، امن تر خواهد بود.

مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)

مقدمه

در مسیر تحقق برنامه ها و اهداف بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و به منظور نیل به جهش علمی و نهضت تولید علم در دانشگاههای کشور، بایسته است با اهتمام ویژه جهت استاندارد سازی علمی دانشگاه در همه زمینه ها گام برداشته و تلاش نموده ، امکانات موجود را به روز و کمبودها را سازگار با فرهنگ بومی تولید و برطرف نماییم و این مهم حاصل نمی شود مگر اینکه حرفه ای بیاندیشیم و در عمل ، محیط کار حرفه ای توأم با سلامت اجتماعی ، فرهنگی و اخلاقی فراهم سازیم .

به همین منظور ، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در جهت قانونمندی و استاندارد سازی رفتار و پوشش دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی ، با اتکاء به دانش جمعی و قوانین موجود در سطح ایران و جهان ، اقدام به تدوین آیین نامه ای در این خصوص نمود تا مسیر روشنی برای عملکرد جوانان فرهیخته دانشگاهی ترسیم نماید. از این رو به استناد بند الف ماده ۳ فصل اول قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران ، استانداردهای حقوق گیرنده خدمت و همراه وی و مصوب جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳/۶/۷۴ در خصوص مصادیق پوشش (مجاز و غیر مجاز) حرفه ای دانشجویان که در تبیین بند ۳/د ماده ۶ آیین نامه انضباطی دانشجویان تدوین شده است ، آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور به تصویب رسید و به منظور اجرایی نمودن این آیین نامه به استناد بند ۱۱ از ماده ۴ «آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور» شیوه نامه ای تهیه گردید تا ضمن شفاف سازی عملکرد دانشجویان ، خط مشی مشخص برای مجریان و ناظران باشد . در حقیقت تدوین آیین نامه و شیوه نامه اجرایی آن ، پاسخ به نیاز دانشجویانی است که خواستار تعیین روشی شفاف و دقیق و به دور از سلیق ، جهت امکان حضور در محیطی سالم با حفظ حرمت و رعایت کرامت انسانی که زمینه ساز تعالی علمی و اخلاقی است ؛ می باشند. لذا دستگاههای اجرایی حوزه بهداشت و درمان پس از ابلاغ آیین نامه و شیوه نامه اجرایی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان ملزم به رعایت آن می گردند.

ماده ۱- وظایف اختصاصی دستگاهها

بدیهی است در کنار شرایط مساعد اجتماعی الگو پذیری این فرهنگ نیازمند نهادینه شدن آن در وجود افراد می باشد و بدون شک رسیدن به این هدف نیازمند مشارکت و توجه جدی همه نهادها و دستگاهها به صورت مستمر و هدفمند می باشد . در این راستا دانشگاه علوم پزشکی موظف است به منظور اجرایی نمودن شیوه نامه اجرایی آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور، شرح وظایف ذیل را مد نظر قرار داده و در اجرای بهینه آن کوشا باشد .

تبصره : برای سهولت در روانخوانی متن ، به جای عبارت « شیوه نامه اجرایی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور » تنها از کلمه شیوه نامه استفاده می شود.

۱-۱ تبیین و معرفی شیوه ها و راهکار های مناسب برای ارتباط سالم جوانان و اهمیت زدایی از نماد لباس و آرایش مبتذل

۲-۱ تحقیق و مطالعه پیرامون اثرات منفی تاثیر فرهنگ فاسد و غیر اخلاقی غرب در زندگی اجتماعی و فردی جوانان با همکاری دستگاههای ذیربط

۳-۱ مطالعه جهت تعیین هنجارهای روشن در زمینه توسعه فرهنگ حجاب متناسب با علایق جوانان و ارزش های جامعه

۴-۱ برنامه ریزی در جهت بهینه سازی فرهنگ رفتار و پوشش حرفه ای بویژه در اوقات فراغت با اولویت اجرای برنامه ها به تفکیک دختران و پسران

۵-۱ تعامل با سازمان ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی فعال در راستای گسترش فرهنگ رفتار و پوشش حرفه ای

۶-۱ ایجاد مراکز مشاوره به صورت نیمه متمرکز و غیر متمرکز با کادر مجرب جهت اطلاع رسانی و تعامل بیشتر با دانشجویان دانشگاهها و دانشکده ها

۷-۱ برگزاری نشست های هم اندیشی ، مناظره و کرسی های آزاد اندیشی در خصوص فلسفه عفاف و حجاب

۸-۱ تشویق و تجلیل از دانشجویان نخبه و ممتاز و معرفی افراد نمونه با توجه به الگو بودن آنها در زمینه پوشش

۹-۱ گنجانیدن مفاهیم عفاف و حجاب در دوره های آموزشی (ساعت های فرهنگی) دانشجویان

۱۰-۱ اجرای کامل قانون انطباق امور پزشکی با موازین شرع مقدس اسلام و ابلاغ دستورالعمل های اجرایی در محیط های بهداشتی درمانی

۱۱-۱ نظارت بیشتر بر بیمارستان های تابعه به منظور ترویج فرهنگ حجاب و رعایت حقوق بیماران توسط دانشجویان

۱۲-۱ تاکید بر رعایت حجاب و اخلاق اسلامی به عنوان یکی از پیش شرط های اساسی جهت حضور دانشجویان در حوزه های مختلف علمی ، فرهنگی، ورزشی و ...

۱۳-۱ تقویت شوراهای امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و بیمارستانهای تابعه

۱۴-۱ اهمیت به مساله حجاب به عنوان یکی از امتیازهای شاخص در گزینش و معرفی دانشجویان نمونه دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای

۱۵-۱ فعال کردن دانشجویان در حوزه پژوهش های علمی حجاب و عفاف در دانشگاهها

۱۶-۱ اهداء بسته های فرهنگی به دانشجویان جدیدالورود در راستای ارتقاء آگاهی آنان در حوزه حجاب و عفاف

۱۷-۱ برگزاری جلسات سخنرانی ، پرسش و پاسخ و همایش های علمی در خصوص حجاب توسط تشکل های دانشجویی و کانون های فرهنگی هنری در دانشگاه

۱۸-۱ ارائه الگوی مناسب و متحدالشکل به دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی پژوهشی و بهداشتی درمانی طبق شیوه نامه اجرایی

۱۹-۱ نظارت بر حسن اجرای آیین نامه و شیوه نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان

ماده ۲- تعاریف کلی

به منظور تکمیل تعاریف ماده ۱ آیین نامه ، موارد ذیل به این شرح تعریف می شوند :

۱-۲ دانشجو: فردی است که از طریق ضوابط موسسات آموزش عالی و یا آزمون ورودی دانشگاهها پذیرفته شده، ثبت نام نموده و در حال گذراندن سنوات آموزشی است.

۲-۲ دانشجوی بالینی: به دانشجویی اطلاق می گرددکه تحت آموزش در محیط بهداشتی درمانی قرار دارد.

۳-۲ محیط های بهداشتی درمانی : به محیطهایی اطلاق می گرددکه دانشجوی بالینی در آن به امور درمان بیماران و آموزش بهداشت در دو حوزه علمی و نظری می پردازد که شامل بخش های بیمارستانی ، مراکز بهداشتی درمانی، درمانگاه ها ، آزمایشگاه ها، داروخانه ها ، مراکز تصویر برداری ، مراکز مشاوره و ... است.

۴-۲ فضاهای دانشگاهی : به پردیس دانشگاهها، دانشکده ها و محیطهای خوابگاهی اطلاق می گردد.

۲-۵ محیط های آموزشی پژوهشی : محیطی است که هر فرد در آن با عنوان دانشجو در حال انجام فعالیتهای آموزشی و پژوهشی است.

تبصره : دانشجویان در تمامی محیطهای آموزشی پژوهشی ، درمانی و بهداشتی ، فضاهای دانشگاهی ، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها ، مراکز کار آموزی و کار ورزی و محیطهای فرهنگی ، ورزشی ، تفریحی ، مکان های اردویی و کلیه تجمعات دانشجویی وابسته و غیر وابسته به دانشگاه که تحت عنوان دانشجو ، شرکت دارند؛ مشمول قوانین آیین نامه و شیوه نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی کشور می گردند.

۲-۶ رفتار حرفه ای : به تمامی اعمال و گفتاری گفته می شود که از فرد در جایگاه شغلی وی انتظار می رود.

۲-۷ پوشش حرفه ای : به لباسی گفته می شود که فرد در حرفه خاص خود، ملزم به پوشیدن آن است .

۲-۸ شئون دانشجویی : به تمامی رفتار ، پوشش و ظاهر دانشجو گفته می شود که نشان دهنده ی دانش ، آگاهی ، صراحت و شجاعت همراه با ادب و تدبیر ، سادگی ، پاکیزگی ، وقت شناسی، نظم و ترتیب و تلاشگری او در عرصه علم و فن آوری است .

۲-۹ شئون اسلامی : به تمامی قوانین اسلامی گفته می شود که در نص صریح قرآن ، فقه اسلامی و آراء اکثریت مراجع تقلید آمده است .

۲-۱۰ دوره تحصیلی: به هر نیمسال تحصیلی اطلاق می گردد.

ماده ۳- رفتار حرفه ای

الف - الزامات کلی دانشجویان در محیط های آموزشی پژوهشی:

۳-۱ دانشجویان باید از ایجاد هر گونه اخلاق به هنگام تدریس خودداری نمایند ؛ مصادیق اخلاق در هنگام تدریس مانند:

۳-۱-۱ ورود به کلاس بعد از استاد

۳-۱-۲ خوردن و آشامیدن

۳-۱-۳ بلند صحبت کردن ، خندیدن و ایجاد سر و صدا

ب - الزامات دانشجوی بالینی

دانشجویان می باید علاوه بر مراعات موارد بند الف به منظور رعایت استاندارد های حقوق گیرنده خدمت و همراه وی ، متن مصوب را مطالعه و به آن عمل نمایند .

ماده ۳- پوشش حرفه ای

دانشجویان باید در تمامی ساعت های آموزشی و کاری ، ظاهری تمیز ، مرتب و متناسب با موقعیت حرفه ای خود داشته باشند و از پوششی که موجب خدشه دار شدن شان دانشجو و دانشگاه می گردد ، خودداری نمایند.

الف - پوشش حرفه ای دانشجویان در محیط های آموزشی و پژوهشی :

• دختران:

۱) رنگ ، اندازه ، ضخامت مانتو و شلوار ، جوراب کفش و حجاب دانشجویان می باید متناسب با شئونات اسلامی و جامعه دانشگاهی باشد.

۲) ظاهر دانشجویان می باید متناسب با شئونات اسلامی و عرف جامعه ی دانشگاهی باشد.

• پسران:

- ۱) رنگ، سایز، ضخامت و مدل پیراهن ، شلوار ، جوراب و کفش می باید متناسب با شئونات اسلامی و جامعه دانشگاهی باشد.
- ۲) ظاهر دانشجویان می باید متناسب با شئونات اسلامی و عرف جامعه ی دانشگاهی باشد.

ب- پوشش حرفه ای دانشجویان در فضاهای بهداشتی ، درمانی:

- ۱) دانشجویان می باید در طول مدت حضور در محیط های درمانب از لباس فرم مخصوص به خود (طبق رنگ و الگوی اعلام شده) به صورت پاکیزه و دکمه های بسته استفاده نمایند. رعایت کلیه ضوابط مندرج در بند (الف) ماده ۳ این آیین نامه و شیوه نامه اجرایی آن در محیط های درمانی نیز الزامی است .
- ۲) نصب کارت ارائه شده از سوی معاونت آموزشی بر روی سینه در سمت چپ لباس فرم الزامی است.

ماده ۴- مسئولیت های اجرای آیین نامه

- ۱) پس از تصویب این آیین نامه ، شیوه نامه اجرایی آن ظرف مدت یک ماه توسط معاونت آموزشی و معاونت فرهنگی و امور دانشجویی تدوین و به دانشگاه ها ابلاغ خواهد شد.
  - ۲) نمره رفتار حرفه ای دانشجو در پایان هر دوره بر اساس میزان پایبندی به این آئین نامه طبق شیوه نامه اجرایی آن توسط معاونت آموزشی پایش می شود و فرم ارزشیابی صادره در سوابق دانشجو (همچون کارنامه آموزشی) نگهداری خواهد شد.
  - ۳) معاونت دانشجویی- فرهنگی وظیفه نظارت بر حسن اجرای این آئین نامه و شیوه نامه اجرایی آن را به عهده خواهد داشت.
  - ۴) چنانچه دانشجو در هر نیم سال تحصیلی ، حد نصاب مورد نظر را در فرم ارزشیابی رفتار و پوشش حرفه ای کسب ننماید از سوی معاونت آموزشی در مرتبه نخست جهت انجام مشاوره به معاونت دانشجویی، فرهنگی و در صورت تکرار جهت بررسی به شورای انضباطی معرفی می گردد.
- تبصره : میزان پایبندی به این آیین نامه و شیوه نامه ی اجرایی آن در ارزشیابی رئیس بیمارستان، معاون آموزشی، مدیران گروه های آموزشی ، روسای بخش ها و اساتید در نظر گرفته می شود، همچنین در رتبه بندی بیمارستان ها بر طبق دستور العمل تدوین شده توسط معاونت درمان ، تاثیر قابل توجه ای خواهد داشت .

این آئین نامه در یک مقدمه ، ۴ ماده ، ۱۶ بند و ۳ تبصره در تاریخ ۹۱/۵/۱۵ به تصویب شورای فرهنگی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی رسید و از تاریخ ابلاغ به دانشگاه ها ، لازم الاجراست و کلیه آیین نامه ها و بخش نامه های مغایر با این آیین نامه فاقد اعتبار است .

۳-۱-۴ استفاده از تلفن همراه و سایر وسایل صوتی و تصویری

۳-۲ دانشجویان باید از اعمال و رفتار خلاف شوون اسلامی، دانشجویی و اخلاق حرفه ای خودداری نمایند، مصادیق آن مانند:

۳-۲-۱ عدم رعایت ادب و احترام، فروتنی، اخلاق و آداب اسلامی متناسب با شأن یک فرد دانشگاهی

۳-۲-۲ توهین و تمسخر زبانی و رفتاری، مشاجره و پرخاشگری

۳-۲-۳ عدم رعایت حقوق دیگران

۳-۲-۴ مصرف هر نوع محصول دخانی یا مخدر

۳-۲-۵ استفاده از هر نوع دارو و یا ماده ای که باعث غیرعادی جلوه نمودن حرکات و گفتار دانشجو شود.

۳-۳ دانشجویان باید ملزم ب حفاظت و استفاده صحیح از امکانات، تجهیزات و وسایل عمومی در اختیار باشند مصادیق آن مانند:

۳-۳-۱ دانشجویان بدون هماهنگی مسئول مربوطه، مجاز به استفاده از تجهیزات نخواهند بود.

۳-۳-۲ باید به علائم هشداردهنده و راهنمای استفاده از وسایل در محیط توجه نمایند.

۳-۳-۳ استفاده از امکانات و تجهیزات برای مصارف شخصی و یا به نفع احزاب و گروههای غیر مجاز، ممنوع میباشد.

۳-۳-۴ ایراد خسارت به اموال موجود در فضاهای دانشگاهی و محیطهای بهداشتی درمانی یا سایر اموال بیت المال مجاز نمیباشد.

ب- الزامات دانشجوی بالینی

۳-۱ رعایت کلیه ضوابط مندرج در بند الف ماده ۳ این شیوه نامه برای دانشجویان بالینی الزامی است.

۳-۲ دانشجویان باید به منظور رعایت استانداردهای حقوق خدمات گیرندگان و همراهان وی متون مصوب اخلاق پزشکی را مطالعه و به آن عمل نمایند.

۳-۳ از آن جایی که رعایت حریم شخصی و آرامش روحی بیمار در هر شرایطی برای دانشجویان الزامی است، لذا باید سعی نمایند قبل از معاینه، آزمایش و یا تهیه شرح حال، رضایت بیمار را اخذ نمایند.

۳-۴ دانشجویان در صورتی که دستورالعملی را به ضرر بیمار و یا ناقض مقررات بالینی و ایمنی ببینند باید در ابتدا آن را با مسئول ارشد بالینی در میان بگذارند.

۳-۵ هنگام معاینه باید حریم خصوصی بیماران رعایت شود.

۳-۶ دانشجویان باید به حقوق بیماران در رابطه با انتخاب درمانگر و روش درمانی در موارد غیر اورژانس احترام بگذارند.

۳-۷ دانشجویان باید به مذهب و فرهنگ بیماران احترام بگذارند.

۳-۸ دانشجویان نباید از موقعیت بیماران و یا خانواده های آنان سوء استفاده نمایند.

۳-۹ دانشجویان باید اسرار بیماران را حفظ نمایند.

۳-۱۰ دانشجو باید در حین انجام وظیفه در محیطهای بهداشتی درمانی، کارت شناسایی خود را به همراه داشته باشد.
۳-۱۱ خوردن و آشامیدن و استفاده از تلفن همراه بر بالین بیمار ممنوع است.

ماده ۴ - پوشش حرفه ای

الف - پوشش حرفه ای دانشجویان دختر در محیطهای آموزشی و پژوهشی

- ۴-۱ حجاب باید کامل و بر اساس شوون اسلامی و دانشجویی باشد.
- ۴-۲ استفاده از مانتو، شلوار، مقنعه و جوراب متعارف جهت پوشش الزامی است.
- ۴-۳ مدل مانتو، شلوار، مقنعه، کفش، کیف و جوراب باید ساده و به دور از مدهای افراطی باشد.
تبصره ۱: پوشیدن مانتو تنگ یا خیلی گشاد، کوتاه یا خیلی بلند مجاز نیست.
- تبصره ۲: شلوار باید اندازه متعارف داشته باشد و تنگ و کوتاه نباشد.
- تبصره ۳: استفاده از لباسهایی که تعدا پاره یا وصله باشد ممنوع است.
- تبصره ۴: پوشش چادر یا مقنعه باید کامل و بر اساس موازین شرعی باشد.
- تبصره ۵: کفش باید ساده، تمیز، با پاشنه متعارف و بدون سر و صدای آزار دهنده باشد.
- تبصره ۶: پوشیدن چکمه روی شلوار، دمپایی و صندل در محیطهای آموزشی و پژوهشی مجاز نمیباشد.
- ۴-۴ رنگ مانتو، شلوار، کیف، کفش و جوراب نباید تند و زننده باشدو جلب توجه نماید.
- ۴-۵ از مانتو، شلوار، مقنعه و جورابی که ضخامت لازم را برای حفظ پوشش و حجاب ندارد استفاده نگردد.
- ۴-۶ استفاده از لباس، کیف، کفش، جوراب، پیشانی بند، مچ بند، شال، دستمال گردن، کمر بند، انگشتر و کلاههایی که غیرمتعارف و دارای نقوش و نوشته های زننده و یا علامت گروههای ضد اسلام، د انقلاب و ضد اخلاق باشند مجاز نیست.
- ۴-۷ استفاده از عینک و زیور آلات متعارف مانند انگشتر و ساعت مجاز میباشد.
- ۴-۸ ناخن ها باید کوتاه، تمیز، پیراسته و بدون هیچگونه تزئینی باشند.
- ۴-۹ انجام هرگونه آرایش و خالکوبی که در معرض دید باشد ممنوع است.
- ۴-۱۰ استفاده از عطر یا ادکلن با بوی تند و غیر متعارف مجاز نیست.

ب - پوشش حرفه ای دانشجویان پسر در محیطهای آموزشی و پژوهشی

- ۴-۱ پوشش باید کامل و بر اساس شوون اسلامی و دانشجویی باشد.
- ۴-۲ استفاده از شلوار، پیراهن و جوراب متعارف جهت پوشش الزامی است.

۳-۴ مدل پیراهن ، شلوار ، کیف ، کفش و جوراب باید ساده و به دور از مدهای افراطی باشد.

تبصره ۱- شلوار نباید تنگ و کوتاه باشد.

تبصره ۲- پیراهن باید آستین دار بوده ، کوتاه و خیلی تنگ نباشد.

تبصره ۳- استفاده از لباسی که تعددا پاره یا وصله باشد ممنوع است.

تبصره ۴- پوشیدن دمپایی و صندل در محیطهای آموزشی و پژوهشی مجاز نیست.

تبصره ۵- کفش باید ساده و تمیز باشد.

۴-۴ از پیراهن و شلواوری که ضخامت لازم را برای حفظ پوشش ندارد استفاده نگردد.

۴-۵ رنگ لباس ، کفش و جوراب نباید تند و زننده باشد و جلب توجه نماید.

۴-۶ استفاده از لباس ، کیف ، کفش ، جوراب ، پیشانی بند ، مچ بند ، شال ، دستمال گردن ، کمربند ، انگشتر و کلاههایی که غیرمتعارف و دارای نقوش و نوشته های زننده و یا علامت گروههای ضد اسلام ، د انقلاب و ضد اخلاق باشند مجاز نیست.

۴-۷ استفاده از کراوات و پاپیون ممنوع است.

۴-۸ استفاده از عینک و زیور آلات متعارف مانند انگشتر و ساعت مجاز است.

۴-۹ به دلیل افزایش انتقال عفونت و آسیب به افراد و تجهیزات ، ناخن ها بایستی کوتاه ، تمیز و پیراسته باشند.

۴-۱۰ انجام هرگونه آرایش و خالکوبی که در معرض دید باشد ممنوع است.

۴-۱۱ پیرایش موی سر و صورت باید ساده ، کوتاه و به دور از مدهای افراطی باشد.

۴-۱۲ استفاده از عطر یا ادکلن با بوی تند و غیر متعارف مجاز نیست.

ج- پوشش حرفه ای دانشجویان بالینی در فضاهای بهداشتی ، درمانی

رعایت کلیه ضوابط مندرج در بند الف و ب ماده ۴ این شیوه نامه الزامی است.

۴-۱ دانشجویان بالینی باید در طول مدت حضور در محیطهای بهداشتی و درمانی از لباس فرم مخصوص به خود (برطبق استانداردهای تعریف شده دانشگاه) و با رعایت کامل شوون اسلامی و دانشجویی استفاده نمایند.

تبصره ۱ : استفاده از لباس مناسب و ضخامت پارچه ی لباس فرم و اندازه و سایز آن منطبق با مشخصات محیطهای آموزشی و پژوهشی باشد.

تبصره ۲ : لباس فرم دانشجویان باید به صورت پاکیزه و مرتب و با دکمه های بسته باشد.

تبصره ۳ : پوشش دانشجویان در محیط بالینی- آزمایشگاهی خاص مانند اتاق عمل و بخش های مراقبتهای ویژه میبایست کاملا بر طبق استاندارد تعریف شده در آن بخش و با رعایت حجاب و پوشش کامل اسلامی باشد.

۴-۲ به دلیل افزایش انتقال عفونت و آسیب به افراد و تجهیزات و یا جلب توجه استفاده از هرگونه آرایش و بلندی ناخن ها برای دانشجوی بالینی ممنوع است.

۳-۴ پوشیدن جوراب به جهت حفظ بهداشت در محیط‌های آموزشی و بهداشتی ضروری است.

۴-۴ به منظور کاهش صدمه به پا و پیشگیری از انتقال عفونت ، کفش دانشجویان باید جلو بسته باشد.

۴-۵ کارت شناسایی ارائه شده از سوی معاونت آموزشی شامل : عکس ، نام و نام خانوادگی ، آرم دانشگاه ، رشته تحصیلی و سمت دانشجو باید بصورت متحدالشکل بر روی لباس فرم بطوریکه قابل رویت باشد نصب گردد.

ماده ۵ - مسئولیتهای اجرای آیین نامه

۱-۵ معاونت آموزشی بایستی این شیوه نامه اجرایی را در بدو ورود دانشجو به دانشگاه به رویت او رسانده و تعهد نامه کتبی را با امضای دانشجو مبنی بر توجیه کامل و الزام وی به عمل به مفاد آن دریافت نماید. (این تعهد نامه در هنگام ثبت نام یا ابتدای هر مقطع تحصیلی از دانشجو اخذ و در پرونده آموزشی وی نگهداری خواهد شد.)

۲-۵ کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان در هر دوره تحصیلی از سوی معاونت آموزشی دانشگاه طبق کارنامه پیوست ذیل صادر میشود که مسئولیت تکمیل آن با استادان دانشجو در آن دوره است.

۳-۵ استادان موظفند با توجه به این شیوه نامه برای رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان بصورت مجزا نمره توصیفی عالی ، خوب ، متوسط یا ضعیف را به همراه هر نمره ی آموزشی اعم از تئوری یا عملی صادر نمایند.

تبصره ۱ : لازم است معاونت آموزشی دانشگاه در خصوص نحوه ی تکمیل کارنامه جلسه توجیهی برای استادان برگزار نمایند.

تبصره ۲ : در مورد دروسی که بیش از یک استاد مسئولیت تدریس را بر عهده دارند مسئولیت تکمیل کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان آن درس با تأیید مدیرگروه ترجیها برعهده استادی است که بیشترین تعداد ساعات تدریس را دارد.

تبصره ۳ : در صورت درخواست دانشجو کارنامه ی رفتار و پوشش حرفه ای وی در پایان هر دوره بصورت محرمانه به اطلاع وی خواهد رسید.

تبصره ۴ : نمره های رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان در مراحل مختلف تحصیل و نیز در هرگونه استخدام دولتی و گزینش با ضریب مثبت مورد استناد قرار خواهد گرفت.

۴-۵ ارزش عددی درجه ی عالی ۴ ، خوب ۳ ، متوسط ۲ و ضعیف ۱ است. از این اعداد برای تعیین میانگین نمره های توصیفی دانشجو در کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای وی استفاده میشود.

۵-۵ چنانچه میانگین نمرات توصیفی رفتار یا پوشش حرفه ای دانشجو در کارنامه نیمسال وی متوسط باشد به دفتر مشاوره دانشجویی معرفی میگردد و تا ارتقاء به درجه بالاتر تحت آموزش آن دفتر قرار میگیرد.

تبصره ۵ : در صورتیکه نمره های توصیفی دانشجو پس از دو ترم متوالی بعد از معرفی به دفتر مشاوره دانشجویی کماکان متوسط و یا پایین تر از آن باشد به شورای انضباطی دانشجویان معرفی میگردد.

۶-۵ چنانچه میانگین نمرات توصیفی رفتار یا پوشش حرفه ای دانشجو در کارنامه نیمسال وی ضعیف باشد در مرحله نخست تحت آموزش دفتر مشاوره دانشجویی قرار گرفته و در صورت تکرار به شورای انضباطی دانشجویان معرفی میگردد.

تبصره ۶ : معاونت آموزشی موظف است در صورت اعتراض دانشجو و یا معرفی دانشجو به شورای انضباطی کارنامه ی وی را به همراه توضیحات مکتوب استادان به معاونت دانشجویی و فرهنگی (رئیس شورای انضباطی بدوی دانشجویان) ارائه نماید.

۷-۵ معاونت دانشجویی و فرهنگی وظیفه نظارت بر حسن اجرای شیوه نامه اجرایی را بر عهده خواهد داشت.

کارنامه ی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

نام رشته تحصیلی :

شماره دانشجویی :

نام و نام خانوادگی :

سال تحصیلی :

نیمسال تحصیلی : اول / دوم

نمره پوشش حرفه ای				نمره رفتار حرفه ای				نام استاد	نام درس	ردیف
								معدل (کمی)		
ضعیف	متوسط	خوب	عالی	ضعیف	متوسط	خوب	عالی	معدل (بر اساس ارزیابی توصیفی)*		

معدل بین (۱-۲) > ارزیابی توصیفی متوسط

*معدل بین (۰-۱) ارزیابی توصیفی ضعیف

معدل بین (۳-۴) > ارزیابی توصیفی عالی

معدل بین (۲-۳) > ارزیابی توصیفی خوب

این شیوه نامه در یک مقدمه ، ۵ ماده ، ۷۸ بند و ۲۲ تبصره توسط معاونت های آموزشی و دانشجویی و فرهنگی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تهیه و در تاریخ ۹۱/۱۰/۱ به تصویب رسیده است و از تاریخ ابلاغ به دانشگاهها لازم الاجرا و کلیه بخشنامه های مغایر با آن فاقد اعتبار است.

منابع و مستندات

- ۱- بند الف ماده ۳ فصل اول قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
- ۲- مصوبه جلسه ۱۹۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹/۳/۱۸ در خصوص مصادیق پوشش (مجاز و غیر مجاز) ویژه دانشجویان
- ۳- بند ۳/۳ ماده ۶ آیین نامه انضباطی دانشجویان جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی ۷۴/۶/۱۴
- ۴- بند ۱ از ماده ۴ آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور
- ۵- « موارد مصوب مربوط به مصادیق البسه و آرایش غیرمجاز » مربوط به دبیر کمیسیون و مدیر کل دفتر امور اجتماعی وزارت کشور (مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۷)
- ۶- « استانداردهای ملی پوشش بیماران و کارکنان موسسات پزشکی » مورد تأیید معاونین آموزشی ، دانشجویی- فرهنگی و سلامت در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۲
- ۷- آیین نامه پوشش و رفتار دانشجویان بالینی دانشگاه علوم پزشکی کرمان (مورخ ۱۳۸۶/۷/۳)
- ۸- آیین نامه پوشش و رفتار دانشجویان بالینی دانشگاه علوم پزشکی قم
- ۹- بررسی ضوابط پوشش تعدادی از دانشگاههای خارج از کشور توسط معاونت فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها در سال ۱۳۸۵
- ۱۰- « آیین نامه اجرایی ضوابط پوشش و آراستگی دانشجویان » نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها در سال ۱۳۸۵
- ۱۱- اصول حرفه ای پوشش دانشجویان پزشکی در محیطهای آموزشی و بیمارستان (دانشگاه تهران-۱۳۸۶)
- ۱۲- « پوشش برای دانشجویان پزشکی » (دانشگاه تهران -۱۳۸۶)
- ۱۳- متن کامل قانون گسترش فرهنگ عفاف و حجاب مصوب ۱۳ دی ۱۳۸۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۱۴- استفاده از تجربه های موفق مدیران فرهنگی آنان (تهران - ایران - شیراز - کرمان - تبریز - سمنان - کاشان و زنجان)
- ۱۵- دانشجویان عضو مجمع صنفی ، تشکلهای ، انجمنها و کانونها (از سه گروه آموزش پزشکی ، پیراپزشکی ، پرستاری و مامایی و از سه دانشگاه علوم پزشکی تهران و ایران)